



Z historie Výzkumné stanice travinářské

Ing. Radek Macháč, Ph.D.

OSEVA PRO s.r.o., o.z. Výzkumná stanice
travinářská Rožnov-Zubří

OSEVA vývoj a výzkum s.r.o.



Počátky travního semenářství



- prof. Holý v jižních Čechách
- na Valašsku neúspěšné pokusy před 1. světovou válkou



Založení stanice



- v roce 1919 inicioval dr. Emanuel Vencel založení pícninářské stanice na Valašsku
- dne 19.6.1920 byla zřízena Krajská pobočná stanice pro pícniny v Rožnově pod Radhoštěm
- hlavní náplní bylo zkoušení různých pícních směsí pro louky a pastviny a zajištění výchozího šlechtitelského materiálu



Rozvoj stanice v meziválečném období



1923:

- přichází do stanice dr. Ladislav Brada
- jsou zakládány množitelské porosty trav u vybraných sedláků

1925:

- dr. Brada nahrazuje dr. Vencla ve funkci ředitele stanice
- nastupuje dr. Josef Demela
- začíná výstavba vlastních budov stanice
- rozšiřují se agrotechnické pokusy, rozvíjí se šlechtění
- poradenská činnost
- řeší se problematika čištění osiv



Rozvoj stanice v meziválečném období



1926:

- další rozvoj šlechtění (školky na 50 a)
- plochy trav na semeno 7,2 ha

1927:

- plochy trav na semeno dosahují 38 ha
- rozvíjí se propagační činnost – „pícninářské zahrádky“

1928:

- dostavba budov stanice
- do provozu uvedena čistící stanice vybavena dvěma soupravami čističek firmy Lübke
- počet pěstitelů dosáhl 990 s výměrou 57 ha trav



Rozvoj stanice v meziválečném období



1929-1939:

- další rozvoj výzkumné a šlechtitelské činnosti
- založení „Sdružení množitelů travních semen v Rožnově pod Radhoštěm“
- rozšiřování pracovního kolektivu
- rozsáhlá publikační a poradenská činnost
- pronájem dvora a pozemků v Zubří
- v roce 1938 činil dovoz osiv trav 500 tis. Kč, vývoz trav (do Anglie, Švýcarska, Rakouska a Německa) překročil 2.000 tis. Kč
- bylo postaveno skladiště semen



Leta válečná po únor 1948



- registrace 15 „Rožnovských“ odrůd trav
- spolupráce s množiteli prostřednictvím Sdružení pěstitelů
- pěstování trav na ploše 2.100 ha u více než 2.000 pěstitelů
- zvýšení kapacity čištění na 800 t
- výzkum zaměřen na hubení plevelů a hnojení lučních porostů



Výsledky travního semenářství v roce 1947



Druh	Počet pěstitelů	ha	Průměrný výnos kg/ha	Rozpětí výnosu	Nejlepší pěstitel
Bojínek luční	100	84,2	263	32-1480	Vávra Jos., <i>Milíkov</i>
Jílek mnohokvětý	372	214,5	409	34-2673	Tichopád K., <i>Petřvaldík</i>
Jílek jednoletý	90	34,8	369	32-1440	Doříčák R., <i>Zubří</i>
Jílek vytrvalý	454	242,6	461	49-2770	Jalůvka Lad., <i>Mniší</i>
Kostřava červená	42	27,8	152	18-567	Sandát Ant., <i>Budeč</i>
Kostřava luční	947	612,7	332	9-1445	Bordovský K., <i>Tichá</i>
Lipnice bahenní	216	146,9	167	17-1647	Vahala K., <i>Palačov</i>
Ovsík vyvýšený	522	325,2	167	20-1027	Bardík T., <i>Pržno</i>
Pohánka hřebenitá	14	5,6	113	25-297	Pastyřík Jos., <i>Pržno</i>
Psárka luční	8	4,3	200	53-285	Novák Bedřich, <i>Uhersko</i>
Psineček veliký	25	9,9	163	30-512	Sýkora Jos., <i>Stará Ves</i>
Srha laločnatá	106	63,8	154	13-444	Volek Jan, <i>Bynina</i>
Trojštět žlutavý	299	190,0	96	4-307	Jančová A., <i>V. Bystřice</i>

Útlum po únoru 1948



- reorganizace pracoviště
- delimitace výzkumné a šlechtitelské činnosti
- snížení počtu odborných i dělnických pracovníků
- omezení výzkumné činnosti
- zaměření na ověřování prvků travopolní soustavy
- likvidace Sdružení množitelů travních semen
- šlechtění převedeno do Bartošovic, později do N. Jičina



Reorganizace a změny v 50. létech



- v roce 1956 vzniká pod patronací ČAZV **Výzkumná stanice zemědělská** s hospodářstvím v Zubří, statkem a kontrolní stanicí výkrmnosti a výtěžnosti prasat v Brankách a hospodářstvím Lapač
- ředitelem stanice se stává Ing. Jaroslav Janásek, CSc.
- výzkum zaměřen na řešení pícninářské problematiky, semenářství trav, hodnocení chutnosti některých travních druhů, agrotechniky krmné kapusty a kukuřice na siláž
- zahájen dlouholetý pokus s výzkumem dočasných luk a jetelotravních směsí pro různé výrobní podmínky



Oživení v 60.-70. létech

- výzkum agrotechniky trav na semeno pro velkovýrobní technologie
- zakládání a ošetřování pastevních porostů
- obnoveno (později znovu zrušeno) Sdružení množitelů travních semen
- organizováno mezinárodní Travinářské sympozium (1970)
- navázání spolupráce se zahraničními pracovišti
- studium světového sortimentu odrůd trav
- obnovení šlechtění trav
- začlenění do VHJ OSEVA – VŠUP Troubsko



Osmdesátá léta



- důraz na studium genetických zdrojů trav, tvorbu nových, šlechtitelsky perspektivních, materiálů a metod, semenářskou a pícninářskou agrotechniku, fytopatologii a tkáňové kultury
- 1981: ředitelem stanice jmenován Ing. Zbyněk Ševčík, CSc.
- 1982: přemístění stanice do nových prostor v Zubří
- 1987: ředitelem jmenován doc. Ing. Bohumír Cagaš, CSc.



Výsledky travního semenářství v létech 1987-9



Druh	Počet pěstitelů	ha	Průměrný výnos kg/ha	Rozpětí výnosu	Nejlepší pěstitel
Bojínek luční	20	1 031	365	6-1286	JZD Libina
Jílek hybridní	4	27	1025	778-1165	JZD Jablunkov
Jílek jednoletý	22	342	673	414-1566	JZD Mořkov
Jílek mnohokvětý	12	159	860	450-1642	JZD Poličná
Jílek vytrvalý	11	147	586	269-1302	JZD Poličná
Kostřava červená	14	400	390	126-976	JZD Lešná
Kostřava luční	22	676	413	40-735	JZD Poličná
Lipnice bahenní	1	9	300	300	JZD Mořkov
Lipnice luční	15	353	295	7-653	JZD Hlavnice
Ovsík vyvýšený	3	84	266	145-481	JZD Fryčovice
Pohánka hřebenitá	12	202	308	73-739	JZD Hutisko-Solanec
Psárka luční	1	14	324	324	JZD Sedlnice
Psineček veliký	1	23	419	419	JZD Hlavnice
Psineček tenký	2	46	279	153-414	JZD Kelč
Srha laločnatá	14	273	241	56-589	JZD Mohelnice
Trojštět žlutavý	16	374	116	30-298	JZD Hlavnice

Od roku 1990 do dnešních dnů



- obnovení činnosti SPTJS
- rozpad VHJ OSEVA a privatizace
- razantní snížení počtu pracovníků (1991 – 61, 1994 – 23, dnes 18)
- založení OSEVY PRO s.r.o. (1994)
- grantový systém financování
- zapojení do mezinárodních projektů
- smluvní výzkum a služby pro jiné subjekty
- rozšíření výzkumné činnosti – biodiverzita, energetické využití trav atd.
- založení dceřiné společnosti OSEVA vývoj a výzkum s.r.o. (2002)
- spoluorganizace symposií Eucarpia 2003 a EGF 2009





Děkuji Vám za pozornost